

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Warszawa, dnia 14 lipca 2011 r.

ROWwl-It-5501-8/11(3276)

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Stanowmy Panie Marszałku,

Dotyczy: oświadczenia Senatora Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Sławomira Kowalskiego w sprawie wdrażania działań Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

W związku z oświadczeniem złożonym przez senatora Sławomira Kowalskiego na 78. posiedzeniu Senatu w dniu 9 czerwca 2011 r., przekazanym przy piśmie z dnia 14 czerwca 2011 r. (znak: BPS/DSK-043-3756/11), stosownie do art. 49 ust. 4 Regulaminu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przekazuję następujące informacje.

Odnosząc się do stanowiska Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, pragnę zauważyć, że istotnie dane monitoringowe wskazują na niewielki poziom wykorzystania środków w ramach osi Leader. Należy jednak mieć na uwadze, że działania osi Leader zostały wdrożone później niż pozostałe osie PROW 2007-2013. Program, choć formalnie dotyczy lat 2007-2013 został zaakceptowany we wrześniu 2007 r. W przypadku działań osi Leader, aby poszczególne działania mogły zostać uruchomione konieczne było dokonanie wyboru lokalnych grup działania (LGD) do realizacji lokalnych strategii rozwoju (LSR). Wybór natomiast był poprzedzony tworzeniem nowych grup oraz dostosowaniem grup już istniejących do nieco odmiennych zasad działania, a także przygotowaniem nowych strategii na nowy okres programowania. LGD, które zostały wybrane, na początku swojej działalności skupiły się na uzyskaniu środków na funkcjonowanie, co wydaje się naturalne.

Kwestią budzącą niepokój Śląskiego Związku Gmin i Powiatów jest długi czas rozpatrywania wniosków składanych przez beneficjentów w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. Szczególnie dotyczy to operacji z zakresu małych projektów. Na podstawie dotychczas przeprowadzonych analiz można stwierdzić, że na czas weryfikacji wniosków o przyznanie pomocy mają wpływ różne czynniki, takie jak: jakość i liczba wniosków, aktywność i jakość pracy LGD, znajomość przez wnioskodawców oraz pracowników LGD przepisów prawa krajowego i wspólnotowego, rotacja pracowników LGD i podmiotów wdrażających oraz zasoby kadrowe jakimi dysponują, nakładanie się terminów naborów wniosków ogłaszanych przez poszczególne LGD w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” oraz terminów naborów wniosków w ramach pozostałych działań Programu, za których wdrożenie odpowiadają samorządy województw. Zatem za wydłużony termin weryfikacji wniosków odpowiadają różne podmioty zaangażowane we wdrażanie podejścia Leader.

W powyższym kontekście warto także zwrócić uwagę, iż w ramach podejścia Leader realizowane są bardzo liczne projekty. W samym województwie śląskim liczba wniosków złożonych do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” wynosi niemal 900 (wg stanu na koniec maja br.). Tymczasem w ramach całego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (RPOWSL) dotychczas złożono ok. 2500 wniosków. Należy mieć przy tym na względzie, iż skala środków, jakie są do rozdysponowania w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” jest nieporównywalnie mniejsza niż w ramach całego RPOWSL. Oznacza to, że nakład czasu i pracy jaki jest niezbędny do obsługi wniosków o przyznanie pomocy w ramach Osi 4 Leader, w stosunku do ilości zakontraktowanych, a w konsekwencji wypłaconych środków Programu, w porównaniu do wspomnianego powyżej RPOWSL są znacznie większe. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco podejmuje kroki mające na celu usprawnienie procesu obsługi wniosków poprzez kolejne nowelizacje przepisów krajowych, uwzględniając przy tym sugestie przedstawicieli LGD oraz podmiotów wdrażających. Uproszczeniu uległy również wnioski o przyznanie pomocy oraz procedury ich oceny (np. rezygnacja z niektórych załączników albo przesunięcie ich weryfikacji na etap wniosku o płatność.) Z przeprowadzonych dotąd przez Ministerstwo analiz wynika, że w większości województw czas weryfikacji wniosków ulega skróceniu.

Obecnie udostępniono wnioskodawcom tzw. aktywny formularz wniosku o przyznanie pomocy na małe projekty, który wpłynie na poprawę jakości wniosków oraz sprawność ich sporządzania. Aktywny formularz ma na celu eliminację najczęściej popełnianych przez wnioskodawców błędów, co będzie miało istotny wpływ na czas rozpatrywania wniosków.

Instytucja zarządzająca zaproponowała ponadto zmiany w Programie, które m.in. dotyczą zwiększenia poziomu pomocy w małych projektach z 70 do 80% oraz zastosowania najszerszej definicji obszarów wiejskich również w przypadku operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w działaniu „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” realizowanych w ramach osi Leader. Zmiany te zostały zaakceptowane przez Komisję Europejską i zostaną niezwłocznie zaimplementowane do prawa krajowego.

Jednocześnie trwają prace nad zmianą przepisów ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej, mające na celu umożliwienie przywrócenia wyprzedzającego finansowania

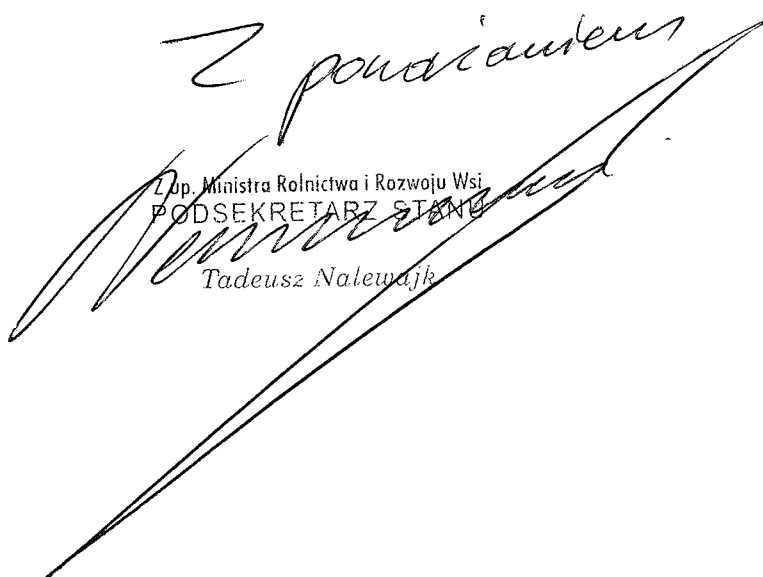
na realizację małych projektów oraz projektów współpracy. Odpowiednia propozycja przepisu została włączona do projektu nowelizacji.

Odnosząc do publikowanej w prasie tezy, iż środki przeznaczone na wdrażanie podejścia Leader będą wykorzystane głównie na finansowanie działalności LGD, należy mieć na uwadze, że wysoka kontraktacja środków w działaniu 431 „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” wynika przede wszystkim z tego, że obecne umowy zawarte są na okres kilkuletni tj. do końca realizacji Programu. W praktyce oznacza to zachowanie ciągłości wsparcia finansowego dla LGD aż do połowy 2015 r. Należy również podkreślić, że umożliwienie i zapewnienie funkcjonowania LGD ma kluczowe znaczenie dla wdrażania całej osi Leader. Zakres działalności LGD obejmuje bowiem doradztwo w przygotowaniu wniosków o przyznanie pomocy oraz informowanie podmiotów zainteresowanych uzyskaniem pomocy z Programu o wymaganiach wynikających z obowiązujących przepisów, których spełnienie jest konieczne do przyznania pomocy oraz wypłaty środków. Kolejnym, bardzo ważnym zadaniem LGD jest aktywizacja ludności z obszarów wiejskich, która ma ogromny wpływ na absorpcję środków z Programu.

Oceniając stan wdrażania osi 4. Leader należy jednak pamiętać, że Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Przepisy UE dotyczące tego funduszu są bardziej restrykcyjne niż w innych funduszach unijnych i nie przewidują możliwości uproszczenia weryfikacji wniosków dla małych projektów z uwagi na niskie kwoty pomocy, o które ubiegają się wnioskodawcy. Zatem implementacja rozwiązań przyjętych w innych programach (np. w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki) nie jest możliwa.

Chciałbym podkreślić, iż Ministerstwo jest otwarte na propozycje podniesienia efektywności wdrażania osi Leader. Każda propozycja zmian zgłoszona przez podmiot zaangażowany we wdrażanie podejścia Leader jest analizowana pod kątem możliwości zaimplementowania i wpływu na podniesienie efektywności wdrażania Programu, w tym wydatkowania środków.

Z poważaniem

Lp. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU
Tadeusz Nalewajk

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów